

Súd: Okresný súd Partizánske
Spisová značka: 4C/26/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3612202928
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 01. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Božena Brinčíková
ECLI: ECLI:SK:OSPE:2013:3612202928.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Partizánske samosudkyňou JUDr. Boženou Brinčíkovou v právnej veci navrhovateľa Provident Financial, s.r.o., Bratislava, Mlynské nivy 49, IČO: 35 805 731, zastúpeného Mgr. Martinom Ťupekom, advokátom v Bratislave, Jesenského 2 proti odporcom v 1. rade Z. G., nar. X.X.XXXX, bytom U., H. XXX/X, zastúpenému osobitným zástupcom K. G., nar. X.XX.XXXX, bytom U., H. XXX/X, v 2. rade Y. G., nar. X.XX.XXXX, bytom U., H. XXX/X, o zaplatenie sumy 600 € , takto

r o z h o d o l :

Odporca v 1.rade je povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 600 € a náhradu trov konania v sume 251,89 € v mesačných splátkach vo výške 10 € vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca s účinnosťou od 01.02.2013 do zaplatenia s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Súd návrh proti odporkyni v 2. rade z a m i e t a.

Súd odporkyni v 2. rade náhradu trov konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa podaným návrhom proti odporcom v 1. a v 2. rade domáha zaplatenia sumy 600 € a náhrady trov konania. Návrh odôvodnil tým, že navrhovateľ je právnická osoba; predmetom jeho činnosti je okrem iných poskytovanie úverov nebankovým spôsobom z vlastných zdrojov. Dňa 24.11.2011 uzavrel s odporcom v 1. rade zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej bol odporcovi v 1. rade poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 600 €. Odporca v prvom rade podpisom na zmluve potvrdil prevzatie celej čiastky úveru v hotovosti. Podľa rozsudku Okresného súdu Partizánske 6Ps 6/2011 zo dňa 3.11.2011 bol odporca v prvom rade pozbavený spôsobilosti na právne úkony. Za opatrovníčku mu bola ustanovená odporkyňa v druhom rade. S poukazom na uvedený rozsudok je zmluva o spotrebiteľskom úvere neplatná; majetkový prospech získaný plnením z takto neplatného právneho úkonu - istinu úveru je potrebné v zmysle § 451 ods. 2 OZ a § 456 OZ vydať tomu, na úkor koho bol získaný- spoločnosti Provident Financial s.r.o. Odporcovia napriek jeho výzve dlžnú sumu vo výške 600 € neuhradili.

Osobitný zástupca odporcu v 1. rade k návrhu uviedol, že odporca v 1. rade tie peniaze ani nevidel, išli hneď k ľuďom, ktorí tam s ním boli a napomáhali mu v tom, aby si tú pôžičku vybavil.

Odporkyňa v 2. rade k návrhu uviedla, že odporca v 1. rade bol pod nejakou látkou, niečo si dali. V tom čase sa nemal na základe čoho preukázať, nemal ani vodičský, ani občiansky, všade, kde mal fotografiu, už nemal nič. Návrh neuznáva, ani nárok, nevie kde zobrali adresu a jedno s druhým.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom právneho zástupcu navrhovateľa, osobitného zástupcu odporcu v 1. rade, odporkyne v 2. rade, svedkyne Ľ. H., oboznámením obsahu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, výzvy na zaplatenie, obsahu spisov tunajšieho súdu sp. zn. 6P/53/2012 a sp. zn. 6Ps/6/2011 a zistil, že navrhovateľ je právnická osoba, predmetom činnosti ktorej je okrem iného poskytovanie úverov nebankovým spôsobom. Navrhovateľ a odporca v 1. rade uzavreli dňa 24.11.2011 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej navrhovateľ poskytol odporcovi v 1. rade spotrebiteľský úver v sume 600 €. Odporca v 1. rade sumu 600 € prevzal po podpise zmluvy.

Zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 6Ps/6/2011 súd zistil, že rozsudkom zo dňa 3.11.2011, č.k. 6Ps/6/2011-44 bol odporca v 1. rade pozbavený spôsobilosti na právne úkony. Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 7.12.2011. Za jeho opatrovníčku bola ustanovená odporkyňa v 2. rade.

Z výpovede právneho zástupcu navrhovateľa vyplýva, že zmluva o spotrebiteľskom úvere bola uzavretá s odporcom v 1. rade prostredníctvom obchodnej zástupkyne Ľ. H., ktorá v takýchto prípadoch preveruje totožnosť. Oni nemajú dôvod pochybovať o tom, že si overila totožnosť odporcu v 1. rade. S odporcom v 1. rade sa stretla a odovzdala mu v hotovosti 600 €, čo vyplýva zo zmluvy. Odporkyňa v 2. rade odstúpila od tejto zmluvy, preto oni požadujú vrátenie poskytnutých peňazí v sume 600 €. Predtým písomne vyzvali odporkyňu v 2. rade, aj ju telefonicky kontaktovali a navrhovali splácanie bezdôvodného obohatenia po 50 € mesačne. Voči odporkyni v 2. rade si nárok uplatnili z opatrnosti, skutkovým dôvodom bolo, že ona realizovala odstúpenie od zmluvy.

Z výpovede osobitného zástupcu odporcu v 1. rade vyplýva, že došlo k oklamaniu odporcu v 1. rade pri uzavretí zmluvy a k prevzatíu peňazí inými ľuďmi a k zneužitíu jeho duševného stavu. Odporca v 1. rade zmluvu podpísal, pretože je na nej jeho podpis. Peniaze zobrali ľudia, ktorí sa na tom podieľali a pomohli mu to vybaviť, boli to nejakí cigáni a niekto z firmy navrhovateľa. Oni v čase uzavretia zmluvy vedeli, že odporca v 1. rade takéto zmluvy uzatvára, teda že zobral nejaké paušály. Keď sa ho na to pýtal, tak si nebol vedomý toho, čo spravil a myslel si, že tú čiastku uhradí niekto úplne iný. Odporca v 1. rade má finančné problémy, má viac dlhov. Nevie mená a priezviská osôb, ktoré mali odporcu v 1. rade zneužiť pri uzatváraní zmluvy.

Z výpovede odporkyne v 2. rade vyplýva, že v deň uzavretia zmluvy prišiel odporca v 1. rade opitý domov a z vrečka mu vypadli doklady - zmluva o spotrebiteľskom úvere a ďalšie doklady. Hneď to začali riešiť, zavolať navrhovateľovi na druhý deň a pýtala sa ho, na základe čoho uzavreli s ním zmluvu, keď nemal pri sebe žiadne doklady. Ona mu zobrala všetky doklady totožnosti a všetky doklady, kde mal fotografiu, a to pred uzavretím zmluvy. Zamestnankyňa navrhovateľa jej povedala, že zmluva je platná, že odporca v 1. rade prevzal peniaze a oni sa s ňou nemajú o čom rozprávať. Odporca v 1. rade jej povedal, že s ním u navrhovateľa boli cigáni, mená jej nepovedal, a že celú čiastku zobrali a on ani nevedel, že tam bol a čo podpisuje. Nevie, či navrhovateľ dal odporcovi v 1. rade peniaze, ona peniaze nevidela. Odporca v 1. rade o ničom nevedel, bol opitý. Ona nemá peniaze z čoho platiť. Má syna, ktorý ešte študuje a má náklady, ktoré z jedného platu neutiahne. Odporca v 1. rade má oveľa viac dlhov a nedoplatkov, ona spláca 40 € mesačne dlh poisťovni Union vo výške asi 400 €. Zobral si aj telefón na rómov, na telefóne prevolali väčšiu čiastku peňazí, to musela uhradiť v hotovosti 480 €. Podpis na zmluve patrí odporcovi v 1. rade.

Z výpovede svedkyne Ľ. H., obchodnej zástupkyne navrhovateľa vyplýva, že sprostredkováva uzatváranie zmlúv o pôžičke medzi navrhovateľom a klientmi. Niekto jej volal na mobilný telefón a povedal jej, že odporca v 1. rade má záujem o pôžičku. S človekom, ktorý telefonoval, sa dohodla, že sa stretnú v U., N. U., číslo domu si nepamätá. Malo ísť o dom patriaci švagrovi odporcu v 1. rade. Na druhý deň po telefonáte išla na dohodnuté miesto, bol tam prítomný odporca v 1. rade, jeho švager, ktorého meno nevie uviesť a ešte jeden muž, ktorého ona nepozná. Odporca v 1. rade jej povedal, že potrebuje pôžičku, lebo že si do toho domu potrebuje kúpiť sporák. Predložil jej pracovnú zmluvu, faktúru od mobilného telefónu a občiansky preukaz. Na občianskom preukaze mal uvedenú inú adresu ako bola adresa miesta spisovania zmluvy, povedal, že odišiel od manželky a býva u švagra. Spísala s ním zmluvu, určite mal pri sebe občiansky preukaz, pretože údaje opisuje z preukazu. V čase podpisu

zmluvy vyzeral odporca v 1. rade úplne normálne, normálne s ňou komunikoval, nebolo na ňom vidieť, že by mal vypité, bolo to ráno okolo 9,00 hod. Pri podpise zmluvy bol prítomný muž, ktorého odporca v 1. rade označil ako svojho švagra, ona si jeho meno nezapamätala. Ďalšou osobou bola osoba, ktorú ona stretáva v U., ale nevie, o koho ide. Nevyzeral ako typický róm s tmavou pleťou. Tieto osoby potvrdzovali skutočnosti, ktoré uvádzal odporca v 1. rade. Švagor odporcu v 1. rade bol vlastne vo svojom dome, druhá prítomná osoba mala ísť pomôcť kúpiť kachle. Overovala si telefonicky zamestnávateľa odporcu v 1. rade, na telefónnom čísle zamestnávateľa to zdvihol muž, ktorý potvrdil, že odporca v 1. rade u neho pracuje. Odporca v 1. rade si zmluvu prečítal, riadne ju podpísal, dostal kópie a ona mu peniaze vyplatila v hotovosti. Peniaze si zobral, ona odišla.

Odporkyňa v 2. rade uviedla, že jej švagor je už 10 rokov mŕtvy, dom, v ktorom sa zmluva podpisovala, je F. X., ktorý je vo väzení. Odporca v 1. rade sa spoločoval s takými osobami, ktoré mali z neho zisk. Nebol od nich odídený, žiadne kachle nepotreboval. Občiansky preukaz mu ona zobrala až potom, ako našla doklady o pôžičke od Providentu. Pracovná zmluva nebola v tom čase už platná a faktúry, ktoré odporca v 1. rade predložil, boli synove.

Podľa § 38 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony. Takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

Podľa § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezodôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 Občianskeho zákonníka predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Podľa § 422 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka maloletý alebo ten, kto je postihnutý duševnou poruchou, zodpovedá za škodu ním spôsobenú, ak je schopný ovládnuť svoje konanie a posúdiť jeho následky; spoločne a nerozdielne s ním zodpovedá, kto je povinný vykonávať nad ním dohľad. Ak ten, kto spôsobil škodu, pre maloletosť alebo pre duševnú poruchu, nie je schopný ovládnuť svoje konanie alebo posúdiť jeho následky, zodpovedá za škodu ten, kto je povinný vykonávať nad ním dohľad. Kto je povinný vykonávať dohľad, zbaví sa zodpovednosti, ak preukáže, že náležitý dohľad nezanedbal.

Súd na základe výsledkov vykonaného dokazovania a po ich zhodnotení dospel k záveru, že návrh je podaný proti odporcovi v 1. rade dôvodne a proti odporkyňi v 2. rade je potrebné ho zamietnuť. Rozhodol tak z dôvodu, že z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že odporca v 1. rade podpísal dňa 24.11.2011 ako dlžník zmluvu o úvere, na podklade ktorej mu navrhovateľ ako veriteľ poskytol úver v sume 600 €, ktorá suma mu bola vyplatená po podpise zmluvy. V čase uzavretia zmluvy o úvere už bolo tunajším súdom v konaní sp. zn. 6Ps/6/2011 rozhodnuté o pozbavení odporcu v 1. rade spôsobilosti na právne úkony, rozsudok však v tom čase ešte nebol právoplatný. Z rozsudku vyplýva, že odporca v 1. rade v tom čase trpel závažnou duševnou poruchou, v dôsledku ktorej nebol schopný zodpovedne vybavovať svoje záležitosti a v plnej miere nebol schopný ovládať svoje konanie. Súd preto dospel k záveru, že odporca v 1. rade v čase podpisu zmluvy o úvere konal v duševnej poruche, ktorá ho robila na tento úkon neschopným a nespôsobilým. Z uvedeného dôvodu je zmluva o úvere zo dňa 24.11.2011 neplatným právnym úkonom (§ 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Z predloženej zmluvy o úvere aj z výpovede svedkyne L. H. vyplýva, že odporca v 1. rade na základe neplatnej zmluvy o úvere prijal dňa 24.11.2011 v hotovosti sumu 600 €. Pre rozhodnutie v tejto veci bolo

podstatné, či odporca v 1. rade od navrhovateľa na základe zmluvy sumu 600 € prevzal. Z vykonaného dokazovania, z obsahu zmluvy i z výpovede svedkyne L. H. vyplýva, že odporca v 1. rade túto sumu od navrhovateľa prevzal. Na skutočnosť, či si po prevzatí sumy 600 € od navrhovateľa túto sumu ponechal alebo ju poskytol iným osobám, súd nemohol prihliadnuť, pretože navrhovateľ preukázal, že túto sumu odporcovi v 1. rade vyplatil a súd v tomto konaní rozhoduje o právnom vzťahu a o nároku, ktorý vznikol medzi navrhovateľom a odporcom v 1. rade a nie o právnom vzťahu a nároku odporcu v 1. rade voči iným osobám. Prijatím sumy 600 € z neplatnej zmluvy o úvere došlo u neho k bezdôvodnému obohateniu (§ 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka), ktoré musí vydať tomu, na úkor koho ho získal. Keďže bezdôvodné obohatenie bolo získané na úkor navrhovateľa, musí odporca v 1. rade sumu 600 € vydať navrhovateľovi. Z uvedených dôvodov súd uložil odporcovi v 1. rade povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 600 €.

O náhrade trov konania vo vzťahu k odporcovi v 1. rade súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 a § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Navrhovateľ bol vo vzťahu k odporcovi v 1. rade v konaní plne úspešný, preto mu vznikol nárok na náhradu trov konania v sume 503,78 €. Trovy konania pozostávajú zo zaplateného súdneho poplatku v sume 36 € a z trov právneho zastúpenia v sume 467,78 € za 2 úkony právnej služby po 39,84 € (zastupovanie na pojednávaní dňa 22.11.2012 a zastupovanie na pojednávaní 24.1.2013), za 1 režijný paušál 7,63 € a za 1 režijný paušál 7,81 € a za náhradu cestovného za 2 cesty Bratislava - Partizánske a späť (pri vzdialenosti jednej cesty 276 km, základnej náhrade 0,183 €/km, spotrebe pohonných hmôt 7,8 l/100 km a cene pohonných hmôt 1,53 €/l) v sume 166,90 € a za náhradu za stratu času pri vykonaných pracovných cestách za 8 polhodín po 12,71 € a 8 polhodín po 13,01 € v sume 205,76 €. Náhradu trov konania, na ktorú vznikol navrhovateľovi podľa § 142 ods. 1 OSP vo vzťahu voči odporcovi v 1. rade nárok, súd podľa § 150 ods. 1 OSP navrhovateľovi v rozsahu 50 % teda v sume 251,89 € nepriznal. Rozhodol tak z dôvodov hodných osobitného zreteľa na strane odporcu v 1. rade, za ktoré súd považoval okolnosti, za ktorých bola uzavretá zmluva o úvere, keď odporca v 1. rade dňa 24.11.2011 uzatváral zmluvu, na základe ktorej vznikla pohľadávka navrhovateľa v stave, keď trpel dlhoročnou závažnou duševnou poruchou, čo objektívne vyplýva zo znaleckého posudku zo dňa 10.10.2011 podaného S. D. A. v konaní sp. zn. 6Ps/6/2011 o pozbavenie odporcu v 1. rade spôsobilosti na právne úkony. Odporca v 1. rade v čase uzavretia zmluvy trpel závažnou duševnou poruchou, pre ktorú nebol schopný ovládnuť svoje konanie a najmä posúdiť následky svojho konania, ktorého najzávažnejším dôsledkom je práve povinnosť vrátiť navrhovateľovi požičanú sumu. Súd okrem okolností, za ktorých vznikla pohľadávka navrhovateľa prihliadol aj na sociálnu situáciu odporcu v 1. rade, ktorý je invalidným dôchodcom s dôchodkom 249 € mesačne. Prihliadol na to, že odporca v 1. rade nemá iný pravidelný príjem a má pritom vyživovaciu povinnosť voči synovi, ktorý študuje na vysokej škole. Súd s prihliadnutím na tieto dôvody hodné osobitného zreteľa na strane odporcu v 1. rade rozhodol tak, že navrhovateľovi priznal náhradu trov konania v sume 251,89 €, ktorá predstavuje 50 % z trov konania 503,78 €, ktoré navrhovateľovi vznikli.

Podľa § 160 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku súd určil, že odporca v 1. rade je povinný prisúdenú sumu a náhradu trov konania splatiť navrhovateľovi v mesačných splátkach vo výške 10 € vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca s účinnosťou od 1.2.2013 do zaplatenia s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Rozhodol tak s prihliadnutím na sociálnu situáciu odporcu v 1. rade, ktorý je od 1.1.2012 invalidným dôchodcom, jeho príjem je 249 € mesačne, iný pravidelný príjem nemá a má vyživovaciu povinnosť voči synovi, ktorý študuje na vysokej škole.

Súd návrh proti odporkyňi v 2. rade zamietol. Rozhodol tak z dôvodu, že odporkyňa v 2. rade nie je v konaní pasívne vecne legitimovaná. K bezdôvodnému obohateniu došlo u odporcu v 1. rade, preto je ho povinný vydať odporca v 1. rade. Odporkyňa v 2. rade žiadne plnenie od navrhovateľa neprevzala, preto sa na jeho úkor bezdôvodne neobohatila. Vec nie je možné posudzovať podľa ustanovenia § 422 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako navrhoval navrhovateľ, pretože odporkyňa v 2. rade nebola v čase podpisu zmluvy o úvere povinná vykonávať dohľad nad odporcom v 1. rade (rozsudok, ktorým bola ustanovená za opatrovníčku nebol v tom čase ešte právoplatný) a prevzatím plnenia z neplatnej zmluvy nedošlo ku škode navrhovateľa a k vzniku práva na náhradu škody voči odporcom v 1. a v 2. rade, ale došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia u odporcu v 1. rade a k vzniku práva navrhovateľa požadovať od neho vydanie bezdôvodného obohatenia. Odporkyňa v 2. rade neporušila žiadnu právnu povinnosť a preto nejde o nárok na náhradu škody ale o nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia.

O náhrade trov konania vo vzťahu k odporkyňi v 2. rade súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Odporkyňa v 2. rade bola v konaní plne úspešná, avšak náhradu trov konania si neuplatnila, preto jej súd náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môžete podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou podpísaného súdu na Krajský súd v Trenčíne, písomne v troch vyhotoveniach.

Odvolanie musí mať náležitosti § 42 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (musí z neho byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované) a § 205 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (musí sa v ňom tiež uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha).

Podľa § 205 ods. 2 Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát, súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil, tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav,

b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci,

g) rozsudok je nepreskúmateľný pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia. (§ 251 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).